

Čís. 12716.

Promlčení nelze namítati, bylo-li jednak uznáním, jednak dohodou o konečném výsledku vyúčtování odčiněno.

Manžel jako správce manželčina majetku nemůže bez zvláštní plné moci ujednatí smlouvu o stavbě se závazným účinkem pro manželku.

Manželka jest vedle manžela, jenž stavbu objednal, povinna zaplatiti dodavateli nedoplatek za stavivo a za platy dělníkům na stavbě zaměstnaným, přišly-li jí jako vlastníci domu k dobru (§ 1041 obč. zák.). Nesejde na tom, jakou hodnotu má nyní dům, nýbrž rozhodny jsou skutečné náklady ve stavivu a v platech dělníkům. Manželka nemůže proti dodavateli namítati, že manžel chtěl stavbou jen zaplatiti svůj dluh u ní.

(Rozh. ze dne 23. června 1933, Rv I 1871/31.)

Žalovaná Anna B-ová byla vlastníci pozemku, na němž byl vystavěn dřevěný dům, jenž roku 1928 shořel. K objednavce manžela žalované, spolužalovaného Františka B-a, poskytl žalující architekt stavivo a pracovní síly ke stavbě domu, za což nedostal úplatu. Žalovaný František B. konal v letech 1923—1928 pro žalobce truhlářské práce. Dne 22. prosince 1929 vyúčtoval žalobce s Františkem B-em vzájemné pohledávky, z čehož vzniklo pro žalobce saldo v zažalované výši. Žalobce zažaloval saldo proti Františku B-ovi a Anně B-ové, proti ní proto, že bylo použito v její prospěch staviva a pracovních sil jím dodaných. Žalovaný František B. namítl proti žalobě, že některé pohledávky žalobcovy byly promlčeny. O b a n i ž š í s o u d y uznaly podle žaloby, o d v o l a c í s o u d z těchto důvodů: Žalobní nárok ohledně Anny B-ové opírá se o to, že žalobce dodal materiál a vyplatil mzdy na stavbu jejího domku, tudíž že materiál a hodnota prací připadla ve prospěch žalované. Poněvadž se stavební materiál a hodnota prací staly součástí nemovitosti, nemůže je žalobce požadovati zpět in natura a požaduje tudíž hodnotu, kterou měly v době, kdy jich bylo pro stavbu domku spolužalované Anny B-ové použito. Procesní soud správně odůvodnil žalobní nárok žalobcův proti této žalované poukazem na § 1041 obč. zák. Vzhledem k tomuto právnímu stanovisku nebylo přirozeně třeba zjišťovati, jakou hodnotu měl domek spolužalované po dostavení a zda skutečně tato hodnota odpovídala veškerým vynaloženým nákladům. Kalkulace stavby nebylo zapotřebí, jak níže bude ještě uvedeno. Nesprávná je též výtku, že v rozsudku položen je v podstatné části za základ rozhodnutí předpoklad, který jest v rozporu s procesními spisy. Žalovaní spatřují rozpor ten v tom, že soud první stolice dovodil, že František B. jednal se žalobcem jako zákonný zástupce své manželky objednavaje práce pro stavbu jejího domku. Jest i tu upozorniti na to, co již shora bylo uvedeno, totiž že procesní soud vyhověl žalobě proti Anně B-ové z důvodu § 1041 obč. zák. a okolnost, že František B. jednal za svou manželku jako zákonný zástupce, není podstatnou okolností, která by měla vliv na rozhodnutí soudu. Ostatně spolužalovaná Anna

B-ová ve sporu netvrdila, že svému manželu odňala správu svého jmění, zejména i stavbu domku, naopak bylo zjištěno, že i sama ve věci stavby svého domku docházela k žalobci a pomáhala svému muži při stavbě domku, a platí tudíž po rozumu § 1238 obč. zák. domněnka, že svěřila svému manželu správu svého jmění. Uvedl-li pak první soud, že v souzeném případě vystupoval prvžalovaný František B. jako zákonný zástupce své manželky, pokud šlo o stavbu jejího domku, nechtěl tím nic jiného říci, než že vystupoval jako zákonný správce jejího majetku. Procesní soud bezvadně zjistil, z kteréhožto důvodu i soud odvolací zjištění jím učiněná přijal po rozumu § 498 c. ř. s. za základ pro své přezkoumání a rozhodnutí, obsah jednání mezi žalobcem a prvžalovaným Františkem B-em dne 22. prosince 1929 a správně rozhodl, i řádně odůvodnil, že toho dne při provedeném vyúčtování došlo k dohodě stran, kterou byl určen závazek žalované strany. Soud zjistil, že veškeré položky byly probrány, že byly předloženy buď z té, nebo z oné strany doklady a v případě, kde vznesl prvžalovaný František B. námitky, byly mu předloženy doklady, načež týž nic nenamítal. Soud správně dovodil z toho, že František B. uznal tím saldo vyplývající z vyúčtování žalobce. První soud správně také odůvodnil, proč nemá za odůvodněnou námitku žalovaných ohledně promlčení. Žaloba opírá se o vyúčtování provedené mezi žalobcem a prvžalovaným Františkem B-em dne 22. prosince 1929 a žalobcem dne 23. prosince 1929 v opise dle tvrzení jeho žalovaným zaslané. Při tomto vyúčtování, kde probrány byly jednotlivé položky vzájemných pohledávek a závazků stran, bylo stanoveno saldo vyplývající ze spojení obou stran. Při vyúčtování zrušily se vzájemné pohledávky a závazky obou stran započtením a zejména starší účty žalobcovy, ohledně nichž žalovaní namítají promlčení, byly zaplacený protipohledávkami Františka B-a. Žalobou tudíž nebyly uplatňovány jednotlivé účty zejména účty starší tři let, které právě zaplacením a účtováním zanikly, nýbrž žaloba opírá se o saldo vyplývající ze vzájemného vyúčtování a je tudíž žalováno ze salda jako ze samostatného důvodu žalobního. Jak bylo nahoře již uvedeno, uznal prvžalovaný František B. při vyúčtování dne 22. prosince 1929 zjištěné saldo, čímž nastala novace pohledávky, z níž je také žalováno. Pokud jde o spolužalovanou Annu B-ovou neprávem vytýká žalovaná, že bylo prvním soudem žalobě také ohledně ní vyhověno. Proti spolužalované opírá se žaloba o to, že žalobce dodal materiál na stavbu jejího domku, a že výplatil na stavbu mzdy v celkové výši 25.078 Kč 49 h, z čehož srazil částku 14.116 Kč 45 h, která vyplynula k dobru jejího manžela za provedené mu jím práce truhlářské. Šlo tudíž o případ, kde bylo upotřebeno materiálu a hodnoty prací ve prospěch Anny B-ové, jako vlastnice domku. Poněvadž žalobce nemůže, jak to ostatně již řečeno bylo nahoře, žádati dodané předměty a hodnotu provedených prací tak, jak jsou ve skutečnosti, žádá je v hodnotě, kterou měly v době použití. Jde tudíž o případ podle § 1041 obč. zák. Pro právní poměr mezi žalobcem a spolužalovanou Annou B-ovou je nerozhodno, že snad prvžalovaný František B. chtěl zaplatiti prestacemi žalobcovými na protiúčet vzatými své manželce dluh ze zápůjčky 20.000 Kč, kterou mu po-

skytla ku provozování jeho živnosti truhlářské. V případě tom jde o vnitřní poměr žalovaných, který nemá pro spor významu.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

Neprávem namítají dovolatelé proti saldu, že byly žalobci počítány k dobru pohledávky z dodávek starších než tříletých a proto prý promlčených (§ 1486 čís. 1 obč. zák.). Co se toho týče, je zjištěno, že žalobce a František B. spolu dne 22. prosince 1929 súčtovali, že žalovaný František B. ony více než tříleté pohledávky žalobcovy uznal a že také nic nenamítal proti konečnému výsledku onoho zúčtování jevícímu se částkou 14.116 Kč 45 h k jeho dobru. Na základě těchto zjištění správně dovodil odvolací soud, že promlčení nelze namítati, ježto jednak uznáním jednak dohodou o konečném výsledku vyúčtování bylo promlčení odčiněno. Odvolací soud neposoudil věc, pokud jde o saldo, po právní stránce nesprávně (§ 503 čís. 4 c. ř. s.).

Také nelze dovolatelům přisvědčiti, pokud jde o povinnost Anny B-ové k zaplacení nedoplatku, požadovaného z důvodu žalobcových dodávek staviva na její dům a zaplacení mezd při stavbě onoho domu. Neprávem má Anna B-ová za to, že oním nedoplatkem není povinna, protože se žalobcem o stavbě nejednala, nýbrž jednal jen její muž František B. Pravdu má Anna B-ová jen v tom, že František B. jako její zákonný zástupce (§ 91 obč. zák.) a správce jejího majetku (§ 1238 obč. zák.) nemohl bez zvláštní plné moci (§ 1008 obč. zák.) smlouvu o stavbě se závazným účinkem pro ni se žalobcem ujednat. Právně však nižší soudy uznaly, že nedoplatkem je i ona povinna z důvodu obohacení (§ 1041 obč. zák.). Stavivo, dodané žalobcem, a platy dělníkům na stavbě zaměstnaným byly nutné a přišly Anně B-ové jako vlastníci stavěného domu k dobru, takže je hodnotou staviva a konanými žalobcem platy obohacena. Proto je i ona vedle Františka B-a, který stavbu objednal, nedoplatkem žalobci povinna. Nesejde na tom, jakou hodnotu má nyní dům, nýbrž rozhodny jsou (§ 1041 obč. zák.) skutečné náklady žalobcem ve stavivu a platech dělníkům učiněné, proto hodnotu domu nebylo třeba zjišťovati (§ 503 čís. 2 c. ř. s.); o výši oněch nákladů není sporu. Pokud Anna B-ová poukazovala a poukazuje, ce se týče nedoplatku, na to, že František B. prý jí chtěl stavbou zaplatiti svůj dluh u ní, případně v tom směru uvedl odvolací soud, že tuto okolnost proti žalobci nelze namítati, protože jde v projednávaném případě jen o poměr mezi ní, Annou B-ovou, a jejím manželem Františkem B-em, který se žalobce netýká.

Čís. 12717.

Bylo-li přeškrtnutí jména odesílatele v nákladním listu a nahrazení jeho jménem zasílatele příčinou, že zásilka nebyla doručena na správné místo, jde neprovedení pokud se týče nesprávné provedení přepravní smlouvy na vrub toho, kdo provedl škrtnutí.

(Rozh. ze dne 23. června 1933, Rv I 357/32.)